

Technologie dat is toch niks voor onze bewoners?

door Ina Diermanse, bureau HHM

Het is het jaar 2000, 15 jaar geleden. Ik bezoek mijn Beppe in Nij Bethanië, een klein verzorgingshuis in Tzummarum. Sinds het overlijden van haar man, mijn Pake, lukt het niet meer om zelfstandig te wonen; ondanks haar zes dochters en de vele klein- en achterkleinkinderen die haar regelmatig bezoeken. De stilte werd te stil. Op tafel ligt van alles en ook de personalarmering; ze vindt die ketting maar onhandig. Regelmatig drukt ze per ongeluk tegen de knop en dan komen 'de Famkes' voor niets, dus dan maar los op tafel. Ik maak een foto van dit tafereel.

Het is 2015: ik ben in een zorgcentrum waar ik een traject begeleid over het werken met en de betekenis van technologie voor de zorg. Een grote groep mensen wacht op mij; verzorgenden, teammanagers, medewerkers ICT, de afdeling financiën en een vertegenwoordiging van de cliëntenraad. De bijeenkomst is bedoeld om met elkaar in kaart te brengen hoe het gebruik van technologie, in welke vorm dan ook, kan bijdragen aan het behouden van zelfstandigheid, kan helpen bij veilig wonen en bij eigen regie van cliënten. En eerlijk is eerlijk: ook doelmatigheid in de bedrijfsvoering speelt een rol, met het accent op "we moeten meer doen, met minder". Het gesprek gaat al gauw over nut en noodzaak en over visie op zorg. Een verkennend onderzoek van studenten onder cliënten laat een wisselend beeld zien van ervaringen met computers. Er worden kritische vragen gesteld en ik merk dat er beelden zijn. "Dit is niets voor onze bewoners". Maar ook is er onbekendheid met het onderwerp. Ik besluit dat het tijd is om mijn verhaal met beelden te kleuren.

Als eerste laat ik de foto van mijn Beppe zien en vraag de aanwezigen of ze technologie ontdekken. Het blijft even stil, maar al gauw komt men uit op de personalarmering. Als ik vertel dat de foto 15 jaar oud is en dat personalarmering één van de eerste vormen van technologie is, komt er beweging. Dan laat ik in een filmpje het andere uiterste zien:

[A robot to take care of you](#)

De discussie die daarop volgt legt haarfijn bloot weer waar de schoen wringt. "Technologie maakt mijn baan overbodig" en "dit moeten we toch niet willen met elkaar". In groepen van wisselende samenstelling wordt doorgesproken over de betekenis van technologie, steeds vanuit een ander perspectief, en met als opdracht om drie actiepunten te formuleren. Want, hoe dan ook, technologie gaat ergens een plaats krijgen.

De plenaire nabespreking leidt tot een mooi actieplan. Maar als ik alle actiepunten groepeer naar functie, blijft één vlak erg leeg; het cliëntperspectief. Ik vraag de zaal wat ze vinden van deze weergave. Dan neemt een dame uit de cliëntenraad het woord, haar moeder van 87 woont in één van de aanleunwoningen. Ze vertelt dat haar moeder sinds een jaar een iPad heeft en fanatiek gebruikmaakt van Facetime met haar kinderen en kleinkinderen. De familie heeft Wi-Fi laten aanleggen en de wereld is dichterbij gekomen! Ze vertelt dat haar moeder de iPad snel 'onder de knie had' en dat het haar verbaast dat de medewerkers zo negatief denken over vaardigheden van bewoners, want haar moeder is niets gevraagd. Maar dan komt er nog iets: de mevrouw vertelt dat ze, samen met haar moeder, allerlei dingen heeft bedacht die kunnen helpen bij zelfstandig wonen en dat ze precies weten in welke bouwmarkt ze het kunnen kopen en dat veel middelen niet duur zijn. Op mijn vraag waarom ze de middelen nog niet hebben aangeschaft, komt een eerlijk antwoord; "Wij weten niet of dit mag en of mijn moeder hier nog kan blijven wonen". Er ontstaat rumoer.. dan staat een verzorgende op, ze heeft nog weinig gezegd. Ze wijst naar de flipover waar de visie op zorg hangt en het daarbij behorende motto: *"Thuisgevoel en warme zorg" maakt dat we zorg verlenen die aansluit bij de wensen en zorgen van onze cliënten in de vertrouwde omgeving. Daarbij participeren en investeren wij actief in activiteiten die cliënten in staat stellen om langer zelfstandig te blijven wonen. Het uitgangspunt voor onze dienstverlening is zowel de vraag van de cliënt als zijn of haar mogelijkheden.*

Ze kijkt de kring rond en zegt uit de grond van haar hart "Als we ons aan dit motto houden, is het toch goed?".

Eind goed al goed? Ja! Het is nu vier maanden verder en er zijn twee pilots gestart, waarin we verschillende vormen van technologie uitproberen. Wordt vervolgd!

